INBO Webinars

Biodiversiteit in het Agrarisch Gebied (MBAG)

Cocreatie

Myriam Dumortier
Johannes Jansen
Simon Desmet

Vlaanderen
is wetenschap

MBAG cocreatie

- Informeren
- Dialogeren
- Samenwerken

Informeren - brede groepen landbouwers

- Focus op akkervogels, ook andere
- Focus op Oostelijke Leemstreek, ook elders
- Presentaties over meetnet en resultaten (algemeen en lokaal)
  - Groene Kring Limburg
  - Demodag PIBO
  - Dag van de Landbouw (Jos Depotter)
  - Netwerkdag biologische landbouwsector (CCBT)
  - Landwijzer vzw
  - Demodag Agro-ecologie Hansbeke (ILVO)
  - Overleg van bedrijfsplanners (VLM)
  - Boerennatuur
  - Infonamiddag grauwe gors (ANB)
  - …

Soortenlijst vogels

Soort	10 april 07:54 08:04	8 mei 08:45 08:55	27 mei 06:44 06:55	11 juli 08:17 08:28	totaal aantal waarn.
	1	2	3	4	
Kwartel			1		1
Houtduif			4		4
Torenvalk			1		1
Kauw		11	1		12
Roek		6	2		8
Zwarte Kraai	1				1
Veldleeuwerik	4	2	4	2	12
Spreeuw		2			2
Gele Kwikstaart	2	2	2	1	7
Vink		1			1
Kneu	1	1	2		4

Dialogeren, samenwerken

Dialogeren

- Leren van landbouwers
- Wat kan meetnet betekenen voor een landbouwer?
  - Resultaten van inspanningen?
  - Info voor consument?

Samenwerken - koplopers

- Aanvullende metingen bij landbouwers -> Johannes en Simon
- Extra metingen met / door landbouwers
  - Agro-ecologische granen voor brood, bier, biodiversiteit en bodem (RL Zuid-Hageland, Praktijkpunt Landbouw Vlaams-Brabant)
  - Graanwaardig (Flanders Food)

ZUID-HAGELAND
REGIONAAL LANDSCHAP

Projecten Beleven Aan de slag Nieuws Agenda Publicaties

Agro-ecologische granen

voor brood, bier, biodiversiteit en bodem

© Pixabay

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:

Europa investeert
in zijn platteland

VLAAMS-BRABANT

Met de steun van "Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland"

Agro-ecologische granen (RL Zuid-Hageland)

Samen met landbouwers de biodiversiteit op het bedrijf observeren en reflecteren over de rol ervan.

Bekijk hier filmpjes over regenwormen en en mestkevers

Guillaume Boonen en INBO: Leve de regenworm!

Jarno Van De Poel en INBO: Leve de mestkever!

GraanWaardig: hoe bodemkwaliteit meebepaalt wat onze tarwe oplevert

Gepubliceerd op 20 april 2026

GraanWaardig laat zien hoe bodemgezondheid de sleutel vormt tot gezond graan, eerlijke opbrengsten en sterke samenwerking in de keten. Via regeneratieve teelt, bodemmonitoring en een vernieuwend prijsdenken bouwen landbouwers en bakker samen aan een toekomstgericht graansysteem.

Met de steun van:

Medegefinancierd door de Europese Unie

Broedsuccesonderzoek cocreatie

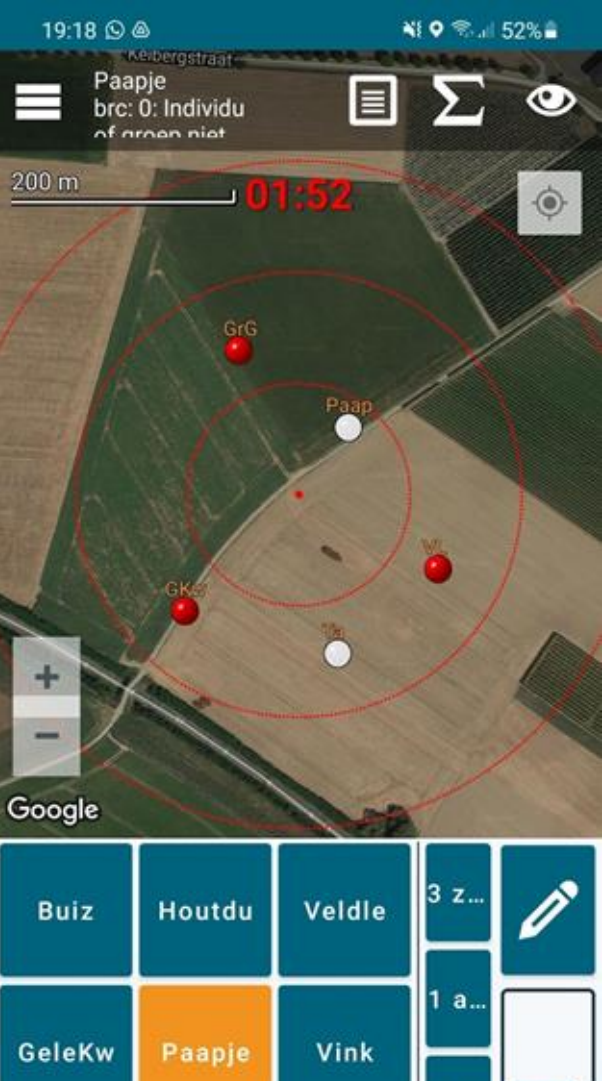
Zingen/baltsen = succesvol broeden?

Vlaanderen
is wetenschap

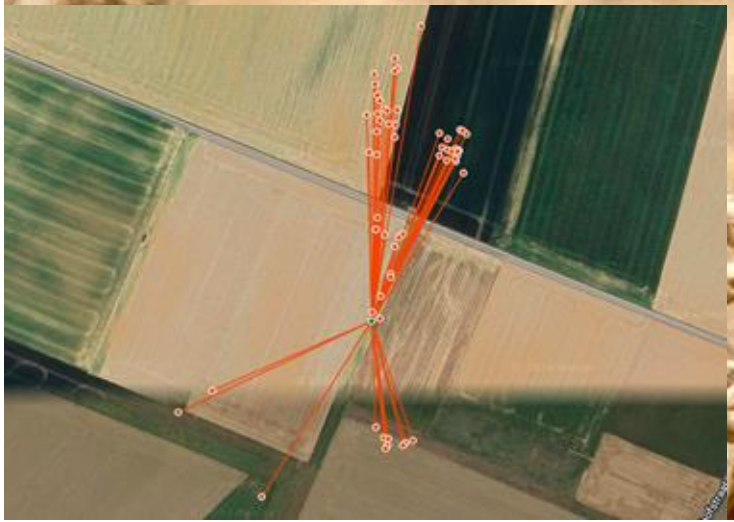
vlaanderen.be

Koppeling MAS

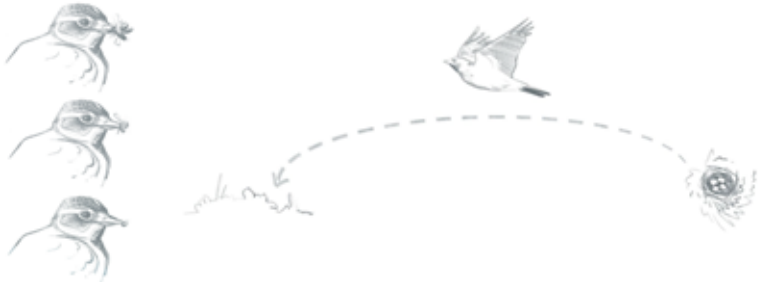
- Afgaand op MAS tellingen
- Broedcodes:
  4. nestindicerend gedrag
  5. nestvondst

Veldleeuwerik - Foto: Nicolas Van Overmeeren

Werkwijze micro-monitoring akkervogels

Vzw Veldwerk en INBO

Methodiek Foerageer Protocol

- Observatie **minimum 30 minuten of 10 voedselvluchten, maximum twee uur.**
- **Focus** telkens terug op het nest nadat je de locatie hebt ingegeven waar de vogel is geland om eten te verzamelen.
- Alle waarnemingen onder **embargo**.

vlaanderen.be/i

Methode broedsucces: veldleeuwerik

- Broedverdacht gedrag opmerken: paarvorming, balts, transport nestmateriaal / voedsel / ontlasting, … => **foerageerprotocols**
- Nestlocatie inschatten d.m.v. kijklijnen
- Akkoord landbouwer en/of VLM
- Zoektocht nest => **camera-onderzoek**

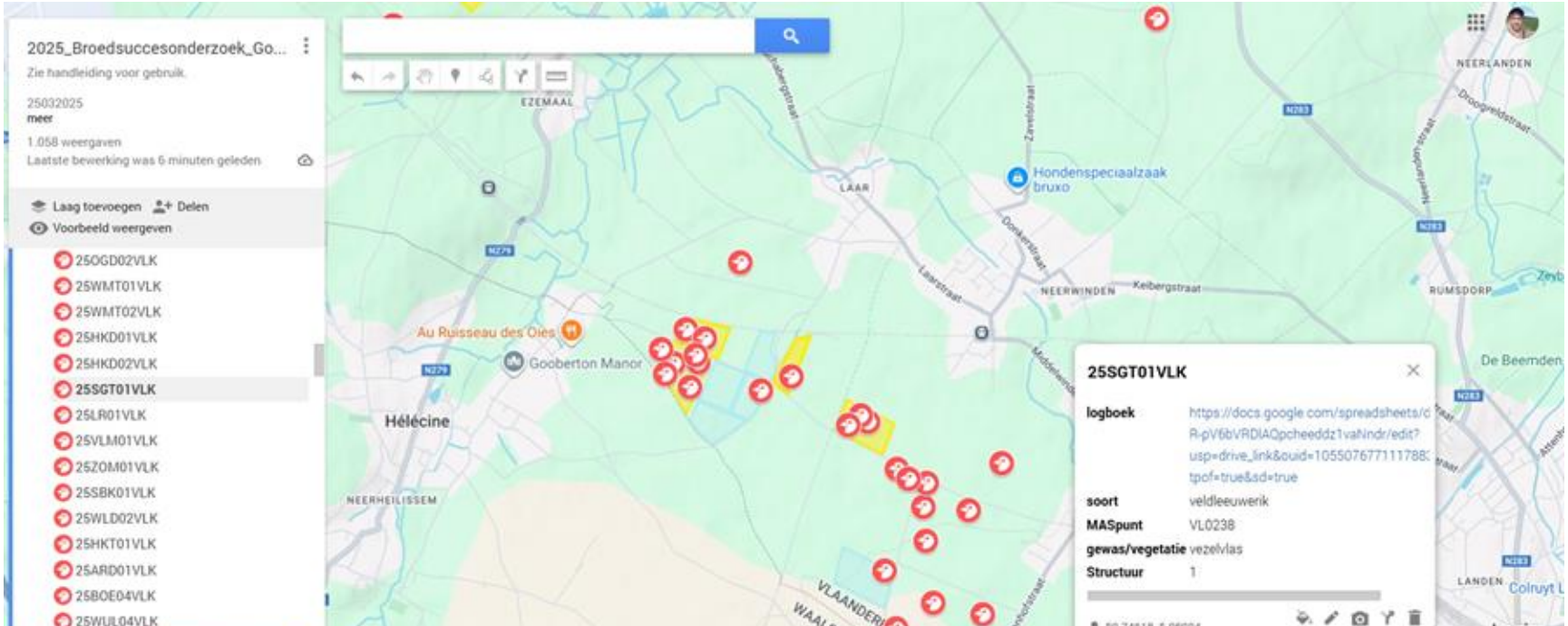
vlaanderen.be

Resultaten broedsucces: veldleeuwerik

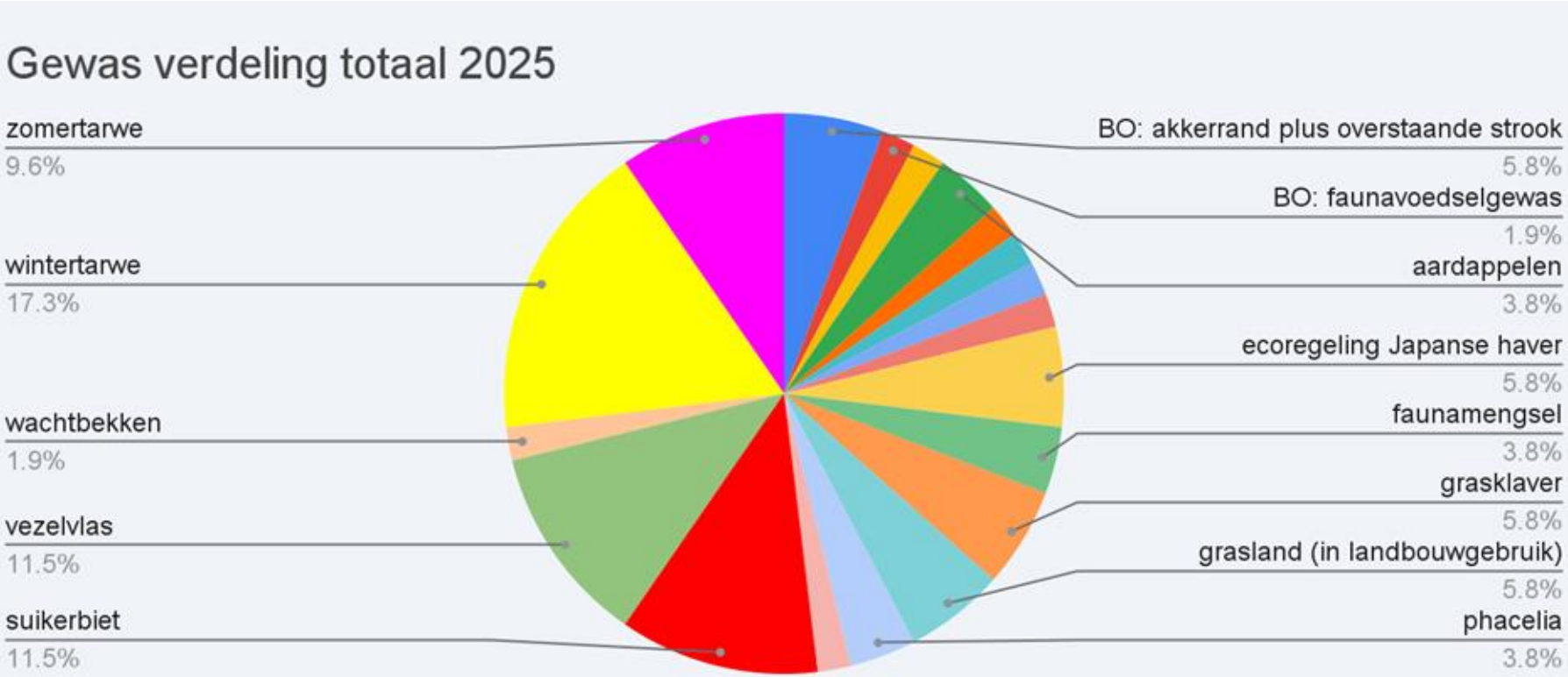
Resultaten broedsucces: veldleeuwerik

- 81 territoria opgevolgd a.d.h.v. logboeken
- 52 broedgevallen gedetecteerd => foerageerprotocols
- 21 nesten gevonden

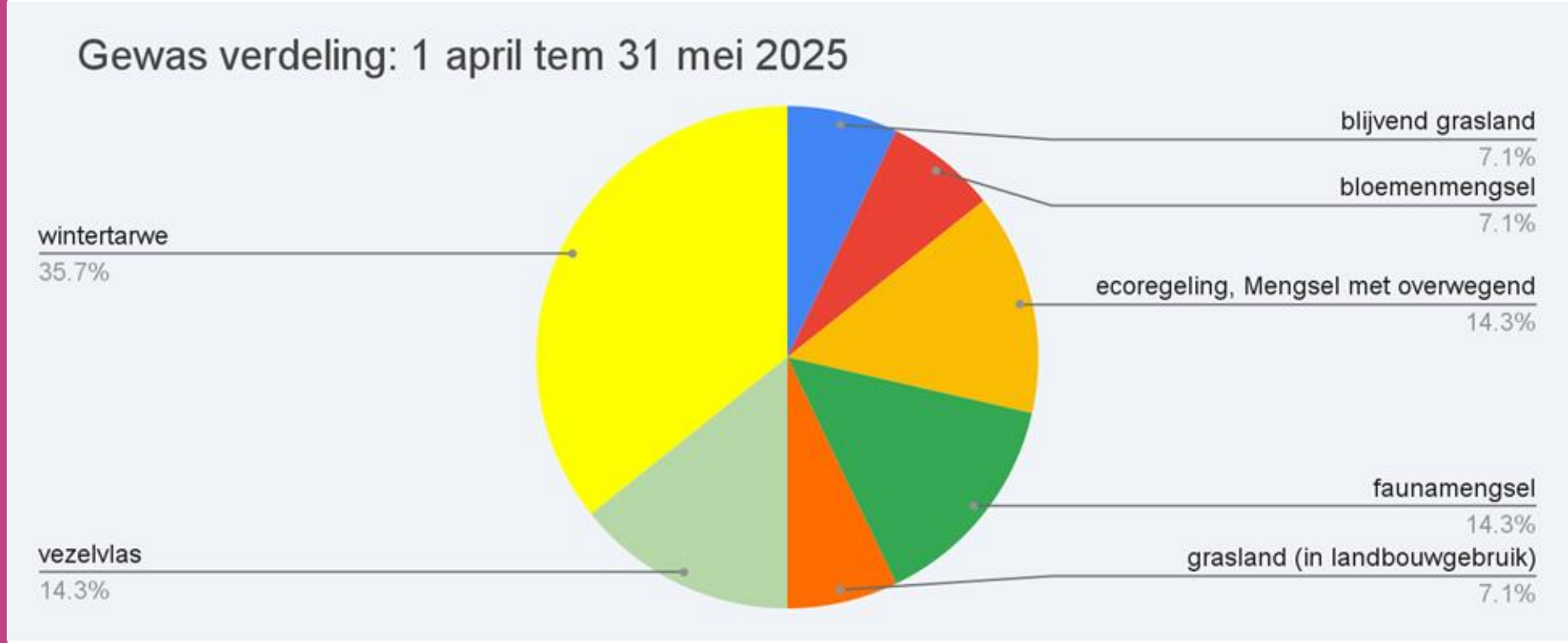

vlaanderen.be

Veldleeuwerik nesten broedseizoen 2025 (n=52)

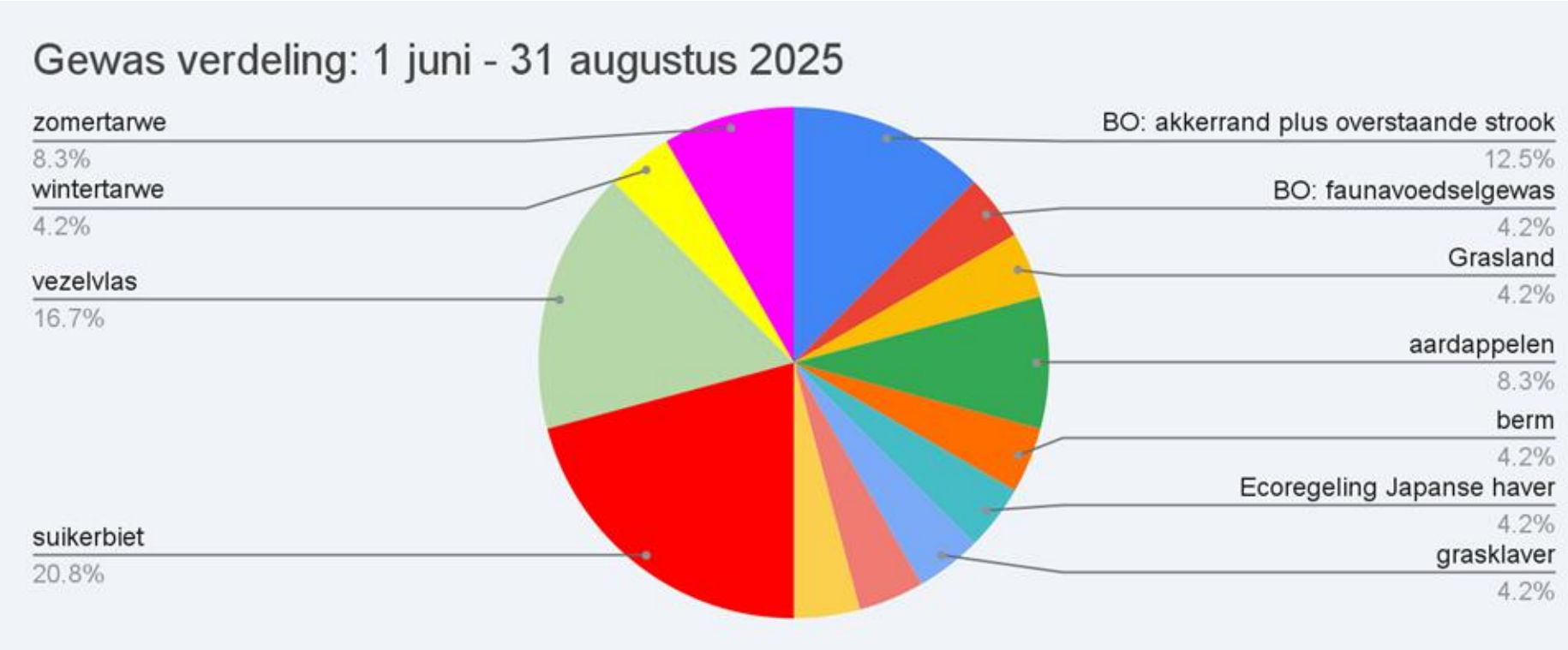
Veldleeuwerik nesten broedseizoen 2025

Eerste legsels

Veldleeuwerik nesten broedseizoen 2025

Latere legsels

Resultaten broedsucces: veldleeuwerik

Nest in berm naast braak Gingelom 29 juni 2025

Resultaten broedsucces: veldleeuwerik

Nest in suikerbiet Brakouter 8 juli 2025

Akkerbouwbedrijf Depotter-Beuselinck

Natuurinclusief = effectief beterschap?

Vlaanderen
is wetenschap

vlaanderen.be

Wie zijn ze?

Jos Depotter, Els Beuselinck en Jean-Baptiste uit Koksijde
Gestart in 1998, 3e generatie
Voormalige steenbakkerij
Akkerbouwbedrijf (voedselproductie blijft kerntaak)
Agro-ecologisch, regeneratief en natuurinclusief
TOTAAL AANPAK op volle 116 hectare

Bedrijfsvoering: nu op de akkers

- 42ha van 116ha in beheerovereenkomst (36%)
  - Akkerrandbeheer met afvoer maaisel
  - bloemenakkers
- Zomergraan
- Koolstoflandbouw & bodembiodiversiteit

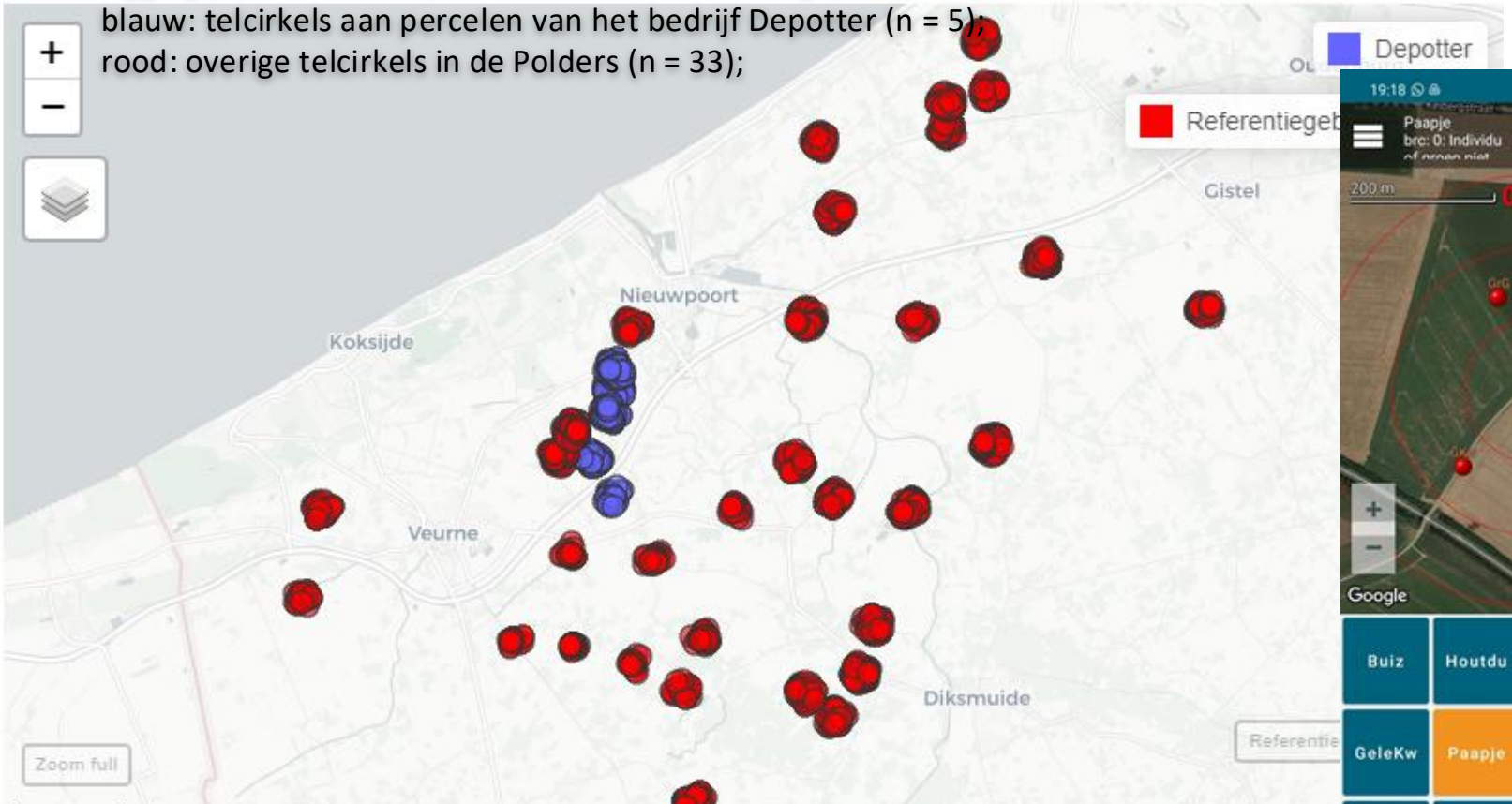

Vergelijking MAS cirkels - Depotter vs de Polders

Ligging (open landschap binnen soortbeschermingsplan):
blauw: telcirkels aan percelen van het bedrijf Depotter (n = 5);
rood: overige telcirkels in de Polders (n = 33);

vlaanderen.be

Resultaten MAS-tellingen 2024: veldleeuwerik

vlaanderen.be

Resultaten broedsucces Depotter: veldleeuwerik

Doelstelling 15 broedparen / 100 hectare

Perceel 15 zomertarwe: 33 broedparen / 100 hectare !

Vlaanderen
is wetenschap

vlaanderen.be

Resultaten broedsucces: veldleeuwerik

Eerste legsels (april-mei) in akkerrand !

Vlaanderen
is wetenschap

vlaanderen.be

Resultaten broedsucces: veldleeuwerik

Nestcamera plaatsen in jongenfase

vlaanderen.be

Vlaanderen
is wetenschap

Nestcamera-onderzoek broedsucces

- Afweging al dan niet
- Inschatten aanlooproute(s)
- Dekking en afstand
- Geuren vermijden

Vlaanderen
is wetenschap

vlaanderen.be

Resultaten broedsucces: veldleeuwerik

Man of vrouw brengt elke 3 à 5 minuten insecten (uit rand)

Vlaanderen
is wetenschap

vlaanderen.be

Resultaten broedsucces: veldleeuwerik

2e, 3e of herlegsels (juni-juli) ook in zomergraan

vlaanderen.be

Resultaten broedsucces: veldleeuwerik

vlaanderen.be

Vlaanderen
is wetenschap

Resultaten broedsucces Depotter: veldleeuwerik

- 5 van 15 nesten gevonden bij Depotter
  - 2 nesten succesvol uitgelopen (40%)
  - Gemiddeld # uitgelopen jongen/succesvol nest: 2 (VL: 3,23)
  - 3 nesten gepredeerd (bruine kiekendief, huiskat en ?)

vlaanderen.be

Vlaanderen
is wetenschap

Resultaten broedsucces Vlaanderen: veldleeuwerik

- 18 nesten veldleeuwerik gevolgd met camera
  - 14 nesten succesvol uitgelopen jongen (77%)
  - 4 nesten gepredeerd (wezel, torenvalk, huiskat, bruine kiekendief?)
  - Gemiddeld aantal uitgelopen jongen/nest: 3,23

vlaanderen.be

Vlaanderen
is wetenschap

Resultaten broedsucces: veldleeuwerik

2x geluk in grasklaver: latere snede door droogte

Vlaanderen
is wetenschap

vlaanderen.be

Conclusies veldleeuwerik

- Geen nestbescherming nodig
- Veilige gewassen: wintertarwe, wintervlas, zomergraan, bieten,
- Gok gras(kruiden)
- Succes:
  - beperkte predatie
  - hoog # uitgelopen jongen
  - insecten voor jongen
  - voedselvluchten
- verder onderzoek…

vlaanderen.be/i

Vlaanderen
is wetenschap

Resultaten MAS-tellingen 2024: kievit

X 1,1

vlaanderen.be

Vlaanderen
is wetenschap

Nestvoorkeur kievit bij Depotter

Vlaanderen
is wetenschap

vlaanderen.be

Nestvoorkeur kievit bij Depotter

Vlaanderen
is wetenschap

vlaanderen.be

Mestgift voorjaar: sleepslangbemesting

Vlaanderen
is wetenschap

Mestgift voorjaar: sleepslang

Nestbescherming kievit - sleepslang

Akkerbouwbedrijf Depotter-Beuselinck

Nestbescherming kievit - sleepslang

Akkerbouwbedrijf Depotter-Beuselinck

Nestbescherming kievit - sleepslang

Vlaanderen
is wetenschap

Akkerbouwbedrijf Depotter-Beuselinck

Nestbescherming kievit - sleepslang

Nestbescherming kievit - sleepslang

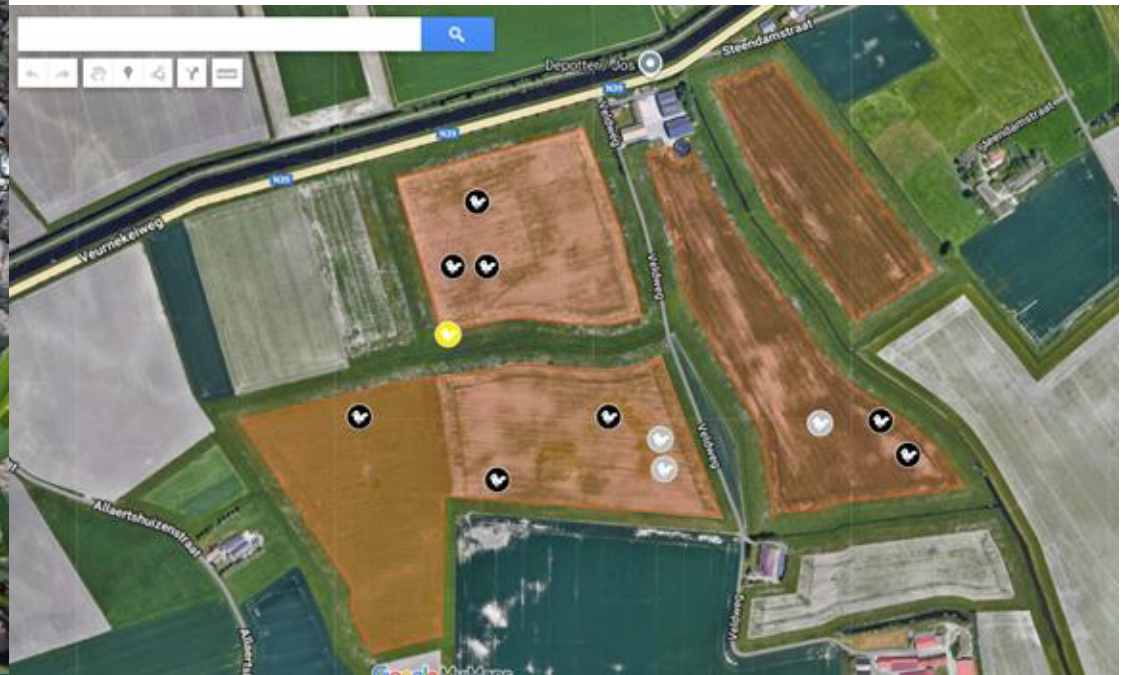
Foto: Overwijk Metaalbewerking

Vlaanderen
is wetenschap

Nestopvolging broedsucces kievit 2025

- 20 nesten kievit gevonden
  - 17 nesten beschermd
  - 11 nesten verder bebroed
  - 4 nesten zeker uitgekomen

vlaanderen.be

Nestbescherming kievit 2026: vrijwilligerswerking

- Onzekerheid INBO-opvolging onder MBAG
- Opleiding vrijwilligersteam
- Samenwerking met NWG De Kerkuil (Nidus en drone) en RL Westhoek
- **44 kievitnesten** gevonden
  - minstens 6 uitgekomen nesten (minder opvolging)

vlaanderen.be

Waarom nestbescherming van kievit?

- Iconische plattelandsvogel
- Sterke afname
- Eet langpoogmuggen (emelten), bodemdieren (regenwormen)
- Verjaagt kraaien, eksters en roofvogels
- Economische meerwaarde bakgraan?

vlaanderen.be

Tot slot

MBAG = heel wat data over biodiversiteit in het landbouwgebied

- internationale rapporteringen
- optimalisatie van Vlaams beleid + resultaten in de kijker
- optimalisatie van inspanningen van landbouwers + resultaten in de kijker (ook bij consument)

Cocreatie = samenwerken = geleidelijke opbouw van begrip en vertrouwen

- aanvullende metingen bij landbouwers
- extra metingen met / door landbouwers
- wederzijds veel te leren, samen veel te realiseren

Landbouwers en natuuronderzoekers zijn even gepassioneerd